

In Memoriam Bánki Donát és Kandó Kálmán Szoboravatás és emlékülés a főiskolán

Az idén 130 éves történelmi múltú Budapesti Műszaki Főiskola maradandó emléket állít a jogelőd intézmények alapításának, karai névadóinak azzal, hogy munkásságuk bemutatásával cselekvésre ösztönözi a hallgatókat, a jövő alkotó, kreatív műszaki értelmiségét.

A magyar műszaki értelmiség napjainkban ünnepli a két kar névadója születésének kerek jubileumát, így Bánki Donát születésének 150., míg Kandó Kálmán születésének 140. évfordulóját. A jubileumi programsorozat keretében – együttműködve a Bánki Donát Emlékbizottsággal és a Magyar Műszaki Értelmiség Napja Szervezőbizottságával – a Budapesti Műszaki Főiskola szoboravatást és emlékülést szervezett május 8-án.



Az ünnepséget **Dr. Manherz Károly** szakállamtitkár nyitotta meg az aulában. A történelmi események áttekintését követően kiemelte: „Úgy gondolom, hogy az előbbi néhány gondolatból is egyértelművé vált, hogy a Budapesti Műszaki Főiskola jelenlegi karai, illetve a korábbi alapító főiskolái küldetésükhöz méltó nevet választottak. Bánki Donát és Kandó Kálmán száz évvel ezelőtt magasra tette a mércét, ami a magyar felsőoktatás számára az Európai Felsőoktatás Térség és Európai Kutatási Térség tagjaként ma is mértékadó lehet.

Másrészt pedig Bánki Donát és Kandó Kálmán is büszke lenne arra, hogy munkásságukhoz méltó utódok vették fel nevüket. A főiskola a 2000-ben történt integráció óta eltelt kilenc évben bevezette a bolognai-rendszerű Bachelor és Master képzést, előkészítette a dok-



tori képzést, széleskörű kapcsolatokat épített ki a profiljába tartozó hazai és külföldi cégekkel, tudásközpontokat hozott létre és kiemelkedően aktív tagja a hazai és nemzetközi szakmai-tudományos szervezeteknek. A Budapesti Műszaki Főiskola tevékenységét minősíti, hogy a Felsőoktatási Minőségi Díj 2008. évi pályázatán Ezüst Fokozatú Elismerő Oklevélben részesült.”

A két kiváló mérnök életútjának rövid ismertetését követően **Dr. Molnár Károly** professzor, korábbi kutatásfejlesztésért felelős tárca nélküli miniszter a szoboravatáson megerősítette: „Az egyetemek, főiskolák szép hagyománya szerte a világon, hogy Pantheonjában elhelyezi azoknak a szobrait, akik tudományterületükön maradandót alkottak, s emberöltőkön át – mint világító fáklyák – hirdetik a tudomány eredményeinek, az alkotó ember példaadásának örök történetét.” A főiskoláról szólva megerősítette: „A Budapesti Műszaki Főiskola sokat tett



és tesz a korszerű mérnökképzésért. Jelzik ezt új és megújuló épületeik, korszerű géptermeik, amelynek eredménye a helyüket jól megálló egykori tanítványok sora. Az előre tekintés mellett mindig fontos volt a múlt ápolása, az elődök tisztelete. Rudas rektor úr vezetése alatt e kettős cél jó megvalósulását tapasztaltam, hiszen a Rektori Konferenciák sok munka vitáján terveztük a jövő műszaki felsőoktatását.”

Dr. Berek Lajos szobrászművész alkotásait **Dr. Rudas Imre** rektor, **Estók Szabolcs** BMF HÖK elnök, **Dr. Palásti Kovács Béla** és **Dr. Turmezei Péter** dékánok, **Dr. Manherz Károly** szakállamtitkár, **Dr. Molnár Károly** professzor koszorúzta meg. Az emlékezés koszorút és virágait helyezte el **Dr. Csépe Valéria** MTA főtitkár-helyettes, **Dr. Ginsztler János** az MMA-, **Dr. Gordos Géza** a METESZ-, **Dr. Takács János** a GTE elnöke, **Dr. Péceli Gábor** BME rektor, **Bertáné Dr. Varga Judit**, az MMKM főigazgató-helyettese, **Dr. M. Csizmadia Béla** és **Dr. Páczelt István** akadémikus a Bánki Donát Emlékbizottság képviselőjében, a Bánki és Kandó nevet viselő középiskolák képviselői, valamint Bánki Donát unokája.

Az ünnepi pillanatokat követően a Bánki Donát és Kandó Kálmán emlékkiállítás **Dr. Gáti József** kancellár a tablósorozat és a tárlók bemutatásával megnyitotta.

Az évfordulóhoz kapcsolódó emlékülés plenáris előadója **Dr. Michelberger Pál** akadémikus „Bánki Donát emlékezete és öröksége” című előadását a tudós rövid bemutatásával kezdte: „150 éve született Bakonybánkban **Bánki Donát**, az első európai hírvű gépészmérnök, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a Műegyetem tanára és a Gépészmérnöki Osztály volt dékánja. Mérnöki alkotásait, tudományos tevékenységét oktató munkáját itthon és külföldön is már életében elismerték.” A továbbiakban Bánki örökségének egy, az egész társadalom számára megfogalmazható értelmezését és tanulságát foglalta össze, megfogalmazva Bánki mának szóló üzenetét is.

Sitkei Gyula okleveles villamosmérnök, a Budapesti Elektromos Művek nyugalmazott osztályvezetője „Kandó Kálmán a magyar elektrotechnika nagy egyénisége” címmel ismertette a magyar elektrotechnika kiemelkedő alkotója életpályáját. „Az 1892-ben kitűnő minősítéssel megszerzett gépészmérnöki képesítés birtokában Franciaországban kezdte mérnöki működését. Az indukciós motorok tervezésében és gyártásában szerzett jártasságot, valamint egy újszerű méretezés kidolgozásával első szakmai elismertségét is elérte” – mutatta be az ifjú



mérnököt. A kezdeti szakmai teljesítményektől – az eredeti képekkel gazdagon illusztrált előadás – bemutatta az olaszországi Valtellina vasútvonal villamosításában, a háromfázisú villamos mozdony tervezésében, a fázisváltós rendszer kialakításában nyújtott szerepét.

Dr. Németh József címzetes egyetemi tanár a „Technikai kultúra és mérnökképzés” című előadásában arra kereste a választ, hogy a XIX. század magyar gazdasági és műszaki fejlődéséhez hogyan tudtak hozzájárulni a fiatal Műegyetem tanárai – köztük Bánki Donát. Példákkal illusztrálva bemutatta, hogy kik tanítottak ebben az időben a Műegyetem falai között, s eredményeik hogyan járultak hozzá a világ technikai fejlődéséhez. Az előadó kitért a „Mester és Tanítvány” örök példázatára, azaz hogyan él tovább a mester a tanítványok munkájában.

Dr. Szunyogh Gábor múzeológus, főiskolai tanár egy „virtuális séta” keretében nyújtott betekintést a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum Mobileum elnevezésű interaktív gépcsarnokába, ahol – sok hasonló korú ősmotor mellett – hét eredeti, Bánki Donát és Csonka János által tervezett állóhengeres stabilmotor tanulmányozható. Az előadás ismertette a N°1-es Bánki-Csonka motort, a világ első porlasztós motorját, majd digitális kisfilmek segítségével mutatta be e szerkezeti elemek működését.

A számos érdekességet bemutató emlékülés **Dr. Gáti József** kancellár zárszavával ért véget. Az emlékezést jelenlétükkel megtisztelték a Magyar Tudományos Akadémia, az Oktatási és Kulturális Minisztérium, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a Magyar Mérnökakadémia, a Magyar Mérnöki Kamara, a Műszaki Értelmiség Napja Szervezőbizottság, a Bánki Donát Jubileumi Bizottság, a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége, a Gépipari Tudományos Egyesület, a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum, a Bánki Donát és Kandó Kálmán nevet viselő középiskolák képviselői, valamint Bánki Donát rokonai.

Reha Ilona

Főigazgatói-Rektori Klub a főiskolán

2009. május 8-án alakult meg a Budapesti Műszaki Főiskolába integrálódott intézmények – a Bánki Donát Műszaki Főiskola, a Kandó Kálmán Műszaki Főiskola és a Könnyűipari Műszaki Főiskola – főigazgatói és a főiskola rektora részvételével a **Főigazgatói-Rektori Klub**.

Az eseményre az intézmény 130 éves történetének kerek évfordulóit ünneplő jubileumi év rendezvényei keretében került sor, melynek során megemlékeznek az első jogelőd, a Budapesti Állami Közép Ipartanoda 1879-es megnyitásáról, a Magyar Királyi Állami Felső Ipariskola és az Iparmúzeum céljaira épült, s mai nap is a Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Karnak otthont adó, Hauszmann Alajos által tervezett Népszínház utcai épületegyüttesről.

A klub alapítását Dr. Rudas Imre rektor kezdeményezte, kiemelve azt a történelmi eseményt, miszerint negyven éve, 1969-ben alakult meg a Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskola, valamint a Bánki Donát Gépipari Műszaki Főiskola, mely két intézmény – a később alapított Könnyűipari Műszaki Főiskolával – képezte a mai Budapesti Műszaki Főiskola alapjait.

A Főigazgatói-Rektori Klub alakuló ülésén megjelent a Bánki Donát Gépipari Műszaki Főiskola alapító főigazgatója, Dr. Angyal Béla, majd az őt követő valamennyi főigazgató. A főiskola vezetői a résztvevők között köszönthették a Kandó Kálmán Villamosipari Mű-



szaki Főiskola és a Könnyűipari Főiskola főigazgatóit. A jelenlévők az alapító okirat ünnepélyes aláírásával létrehozták az **Intézményi Főigazgatói-Rektori Klubot**, egyben posztumusz taggá fogadták az elhunyt főigazgatókat és az alapító főiskolai rektort.

Dr. Rudas Imre rektortól – az intézmény 21. századi történetét áttekintő, képekkel gazdagon illusztrált előadását követően – valamennyi főigazgató Bánki Donát Emlékérmét vehetett át, mely a jogelőd intézmény névadója, Bánki Donát születésének 150. évfordulójára készítettett a főiskola a Metal-Art Zrt-vel együttműködve.

Dr. Gáti József

A Bánki Donát Jubileumi Díj átadása a Parlamentben

A Magyar Műszaki Értelmiség Napja rendezvénysorozat keretében 2009. május 15-én a Parlamentben – Bánki Donát születésének 150. évfordulójához kapcsolódva – kiállítással emlékeztek meg az első európai híru gépészmérnök, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a Műegyetem tanára és a Gépészmérnöki Osztály volt dékánja életpályájáról.



Az In Memoriam Bánki Donát kiállítás forgatókönyvét Dr. Németh József címzetes egyetemi tanár készítette, a tárgyakat és a dokumentumokat Batalka Krisztina és Dr. Biacs Péterné, a BME OMIKK munkatársai, valamint Dr. Szunyogh Gábor, a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum muzeológusa válogatta. A fotódokumentumokat Reha Ilona, Philip János és Kiss Gergely készítette, a grafikai tervezést Kiss Gergely végezte, a kiállítás koordinátora Gáti József, a BMF kancellára volt.

A kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszter, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a Budapesti Műszaki Főiskola Bánki Donát születésének 150. évfordulójára **Bánki Donát Jubileumi Díjat** is alapítottak, melyek átadására a köztársasági elnök jelenlétében az alapítók által a Parlamentben került sor. Az alapítók 10 szakmai szervezetet kértek fel, hogy jelöljenek neves szakembereket a díjra. A kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszter által felkért 6 tagú kuratórium döntött a beérkezett 17 jelölésről. A két kategóriában azon személyek nyerték el a díjat, akik többes jelölést kaptak.



Bánki Donát Jubileumi Díjban részesült „a műszaki tudományos kutatási teljesítményért” kategóriában **Dr. Bokor József**, aki Bánki Donáthoz hasonlóan a bonyolult műszaki feladatokat kiemelkedő elméleti alkotóképességgel megoldó mérnök-professzor. Bokor József a hazai irányításméleti iskola egyik legnagyobb hatású alakja, aki rendkívül mély matematikai felkészültséggel és invencióval közelíti meg az egyre bonyolultabb, eddig nem jól kezelhető műszaki problémákat, amelyek a korszerű számítástechnika eszközeivel modellezhetők és biztonsággal szabályozhatók.

Elméleti munkássága felöleli a sokváltozós, nemlineáris és sztochasztikusan zavart folyamatok dinamikáját. Így oldotta meg a többek között a Paksi Atomerőmű primerköri biztonságos szabályozásának megújítását, a nagy és változó terhelésű menetviszonyú járművek összehangolt szabályozási biztonságát, a légtérben sűrűsödően haladó repülőek csoportszabályozását, a kavitációs örvényeket kihasználó úszó testek irányítását. Egyetemi tanárként nemzedékeket nevelt a diszciplináris kutatásoknak, a jövő technikai kihívásainak megoldására.

A Bánki Donát Jubileumi Díj nyertese „a műszaki alkotómunkáért” kategóriában **Dr. Palkovics László**,



aki a Bánki féle tradíciókat követve kiváló elméleti felkészültséggel rendelkező szakember, magas színvonalú elméleti ismeretanyagát a gyakorlatban megvalósítja. Palkovics László a gépjárművekkel, ezen belül a haszonjárművekkel foglalkozó területen vált nemzetközi hírű és elismertségű kutató-fejlesztővé. Nemzetközi referenciákkal bíró eredményeket ért el a közúti járművek mechanikája, az elektronikus szabályozott járműrendszerek, haszonjárművek dinamikája területén.

Kiemelkedő kutatás-fejlesztési eredményekkel és szabadalmaztatott, megvalósult ipari alkotásokkal rendelkezik a szabályozott járműfelfüggesztések, a menetdinamikai szabályozó rendszerek, az elektronikusan aktuált jármű-komponensek, valamint az intelligens járműrendszerek területén. Kiemelkedő a mérnökképzésben betöltött szerepe. Jelentős eredménye a tehetséges hallgatók, doktoranduszok rendszeres bevonása a kutatás-fejlesztési feladatok megoldásába, az ipari fejlesztési környezetbe.

A díjazottak a bizalmat megköszönve, a pénzjutalmat a hátrányos helyzetű, tehetséges egyetemi és főiskolai hallgatók tanulmányai támogatására ajánlották fel.

Reha Ilona

Olimpikon Életút Program újabb négy évre

A Magyar Rektori Konferencia 2009. áprilisi plenáris ülésén meghosszabbították és kibővítették a felsőoktatási intézmények magyar olimpikonokat támogató programját. A megállapodást **Schmitt Pál**, a Magyar Olimpiai Bizottság elnöke és a 26 együttműködő felsőoktatási intézmény rektora írta alá.

Az Olimpikon Életút Program előzménye főiskolánkon több évtizedre nyúlik vissza. A Könnyűipari Műszaki Főiskola az Oktatási Minisztérium és az Országos Testnevelési és Sporthivatal támo-



gatásával az 1992/93-as tanévben Magyarországon először az Olimpián Világ- és Európa bajnokságokon I-IX. helyezést elért versenyzők felvételi mentességét biztosította. A válogatott és utánpótlás-korú versenyzők sporteredményeikért többletpontban részesültek. Az első évben 22 sportágból 47 versenyző jelentkezett és nyert felvételt a könnyűipari mérnök szakra. A nemzeti válogatott versenyzők oktatásának és sportolásának összehangolását az egyéni tanulmányi rend biztosította.

A kísérleti év sikere indította útjára hazánkban az **élsportolói tagozatot** és nyert elismerést a sportmozgalom irányítói és szereplői körében. A sportolók speciális tehetséggondozását 1995-ben a Magyar Olimpiai Bizottság is elismerésre érdemesnek tartotta. **Dr. Erdélyi József** főigazgató írta alá az együttműködési, partneri megállapodást, amely keretében támogatták és népszerűsítették az Európában is egyedülálló kezdeményezést.

Az 1996/97 tanévtől a könnyűipari mérnökképzés mellett az élsportolói tagozat kiterjesztésre került a menedzser szakra is. Az 1997/98-as tanévben 170 élsportoló jelentkezett és nyert felvételt. E tevékenységért részesítette 1997-ben az Országos Testnevelési és Sporthivatal elismerésben a Könnyűipari Műszaki Főiskola vezetőit.

A főiskola élsportolói Olimpián, Világ- és Európa Bajnokságon, Egyetemi-Főiskolai Világbajnokságon vettek részt, szereztek elismertséget és hírnevet az intézménynek. Az elmúlt időszakban – a teljesség igénye nélkül – néhány kiemelt eredményt elért hallgatónk: Dékány Kinga kajak világbajnok, Ferjancsik Domokos kardvívó, Pető Tibor evezős, Kuttor Csaba triatlon, Mandula Petra teniszező, Bóta Kinga kajakos, Baló Zsolt olimpiai gyorskorcsolyázó, Török Nóra sportlövő, Sebestyén Júlia gyorskorcsolyázó, Rédlí András párbajtőröző.

Az élsportoló tagozat megszűnt, s helyét az **Olimpikon Életút Program** váltotta fel, mely más felsőoktatási intézményben is bevezetve 2002. július 12. óta sikeresen működik. Az elmúlt évben már 22 felsőoktatási intézmény vett részt a programban, hozzájuk idén további négy intézmény csatlakozott.

A program célja az olimpiai válogatott tagjainak és az „olimpiai reménységek” tanulmányainak támogatása. A megállapodás alapján a felsőoktatási intézmények fokozottan segítik az élsportoló hallgatókat, akik számára az anyagi segítségnyújtás mellett egyéb, a tanulmányaikat segítő megoldásokat is kínál az együttműködés. **Dr. Ru-**



das Imre rektor, az MRK elnöke az aláírási ünnepségen megerősítette: „a megállapodás nem azt jelenti, hogy érdemtelenül, minőség biztosítása nélkül jutnának diplomához a sportolók”.

Az aláíró intézmények egyéni tan- és vizsgarendet, valamint korrepetitort biztosítanak kiemelkedő sportolók számára. A költségtérítéses képzésre felvett olimpiai kerettagok tandíjmentesen, vagy jelentős támogatással folytathatják tanulmányaikat.

Reha Ilona

Gépipari Tudományos Egyesület jubileumi közgyűlése

2009. április 25-én főiskolánkon rendezte meg az 1949. február 19-én alapított **GTE** a gyémánt jubileumi ünnepi küldöttközgyűlését. Az 1867-ben megalakult Magyar Mérnökegylet hagyományait tovább vivő Egyesület célja a magyar ipar, különösen a gépipar és a kapcsolódó szakterületeken dolgozó szakemberek és szervezetek összefogása, szakműveltségük fejlesztése és tevékenységük háttértámogatása.

Alapításának 130 éves jubileumát ez évben ünneplő főiskolánk örömmel adott helyet a gyémánt közgyűlésnek, hiszen történelme során ezer szállal kapcsolódott a Magyar Mérnökegylet, illetve annak jogutód szervezeteihez. A főiskola ápolja a kiemelkedő műszaki

alkotók emlékét, karai nevében is Bánki Donát, Kandó Kálmán, Rejtő Sándor, Neumann János és Keleti Károly példáját állítja a ma hallgatósága elé.

A házigazda nevében **Dr. Rudas Imre** rektor videó üzenetével köszöntötte a 60 éves egyesületet, majd **Dr. Gáti József** kancellár mutatta be az intézményt. Előadásában kitért jubileumát ünneplő főiskola és az egyesület közös történelmi múltjára is. A főiskola rektora – a Szenátus egyetértésével – **Pro Academia Polytechnica** kitüntetést adományozott a több évtizedes együttműködés elismeréséül.

A tanácskozás a hazai K+F és gazdasági helyzet áttekintésével foglalkozott. Ennek során **Takács János,**



az Elektrolux vezérigazgatója „A gazdasági helyzet egy multinacionális nagyvállalat tükrében” címmel adott áttekintést. A műszaki élet helyzetét érintő programot követően a MTESZ elnöke, **Dr. Gordos Géza** köszöntötte a jubiláló egyesületet, majd e történelmi időszakba adott betekintést **Dr. Nagy Ferenc**. A délelőtti program kiemelt eseményét jelentette az egyesületi kitüntetések átadása, melynek során négyen kaptak **Bánki Donát Díjat**, 14 fő részesült **Egyesületi Érem** kitüntetésben, továbbá 7 műszaki cikk szerzői – köztük főiskolánk oktatói, **Dr. Sipos Sándor – dr. Cselle Tibor – Csuka**

Sándor a Gépgyártás 2008. évi 1-2. számában megjelent, Nanokompozit PDV-bevonatok kopásának széleskörűen alkalmazható modellje című dolgozatáért – vehettek át Műszaki Irodalmi Díjat.

A küldöttközgyűlés a mandátumvizsgálattal folytatta munkáját. A délutáni program az elnöki, a főtítkári, majd az egyesületi bizottságok beszámolójával kezdődött, melyet a küldöttek vitája követett, s a határozathozatal zárt.

Dr. Igaz Jenő, a GTE technikai alelnök, ügyvezető igazgató úr Dr. Rudas Imre rektornak írt levele:

„Ezúton is megragadom az alkalmat, hogy köszönetet mondjak mindazért az értékes segítségért, amit Te és munkatársaid nyújtottatok a GTE XL. Küldöttközgyűlésének sikere érdekében. A Budapesti Műszaki Főiskola nem csak megtisztelő elismerésben részesítette a Gépipari Tudományos Egyesületet, hanem vezetőinek és munkatársainak közreműködése, a főiskola impozáns helyszíne, a kulturált környezet mind-mind hozzájárult ahhoz, hogy a 60 esztendő szervezet felejthetetlen, emlékekben gazdag ünnepi közgyűléssel emlékezhetett meg műszaki nagyjaink örökségéről és készülhetett fel jövőbeni feladatainak megoldására.”

Reha Ilona

Új BMF csúcs az Shell Eco-marathon versenyen

Már második alkalommal vett részt a Budapesti Műszaki Főiskola csapata a Shell Eco-marathon versenyen, így a Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar hallgatói már „rutinos” versenyzőknek számítottak. A hallgatók azonosultak a fenntartható mobilitást középpontba állító versennyel, mely lehetőséget adott a jövő mérnökeinek arra, hogy kikísérletezzék azokat a technológiákat, amelyek választ jelenthetnek a közlekedés területén tapasztalt környezeti kihívásokra.

A 2009-es, immár 25. verseny is arra irányult, hogy a résztvevő csapatok olyan közlekedési eszközöket tervezzenek és építsenek, melyek a lehető legtávolabb tudnak jutni a legkisebb mennyiségű üzemanyaggal, miközben károsanyag-kibocsátásuk a lehető legalacsonyabb.

Idén hazánkat ismét **két csapat** képviselte: a győri **Széchenyi István Egyetem** és a **Budapesti Műszaki Főiskola** mérnökhallgatói neveztek. A győri csapat a „Városi koncepciók” kategóriájában indult új napelemes hajtású járművével, míg a főiskola csapata a prototípus kategóriában mérte össze tudását.

A két csapat április 28-án a Városligetben mutatta be járművét. Ez alkalommal **Erényi Balázs**, a Shell Hungary Zrt. Igazgatóságának elnöke kiemelte: „A Shell évtizedek óta vesz részt a hatékony energiateljesítést és a közlekedés fenntarthatóságát célzó oktatási programokban....





Az a tény, hogy immár 25. alkalommal rendezzük meg Shell Eco-marathont több ezer diák és tanár részvételével, jól bizonyítja kezdeményezésünk létjogosultságát.”

Körtvélyesi Géza főiskolai docens, felkészítő tanár a bemutatón így fogalmazott: „A Shell Eco-marathon programban való részvétel nem csak azt jelenti, hogy hallgatóink összemérhetik tudásukat, felkészültségüket a világ más tájáról érkezőkkel. A több hónapon át tartó munka jó alkalom az elméleti tudás és a gyakorlat ötvözésére. Ez az, amit egy műszaki felsőoktatási intézmény egyedül nem tud diákjainak megadni.”

Hét új rekord született az üzemanyag-takarékossági diákversenyen, melyet először rendeztek Franciaorszá-

gon kívül a németországi Eurospeedway-en. Lausitzban a legjobb prototípus megdöntötte a belsőégésű motorok kategóriarekordját. A városi koncepció kategóriáját is rekorddal nyerte meg egy norvég egyetem hidrogénhajtású autója, mely 1246 km-t tudna menni egy liter benzin energiájával a fogyasztás alapján.

A Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar Gépszerkezettani és Biztonságtechnikai Intézet lelkes oktatói – **Körtvélyesi Géza és Laky Zoltán** – vezetésével, **Dr. Horváth Sándor** intézetigazgató koordinálása mellett a hallgatók szép sikert értek el. A 89-es rajtszámú versenyautót **Vörös Vivien** „veterán pilóta” (az elmúlt évi versenyen is részt vett) vezette, a csapat tagjai: **Sági Viktor, Siklósi Zsolt, Tomori Csaba, Őszi Arnold, Batta Gábor Levente, Pintér Róbert, Frank Péter, Gajer Tamás, Friedmann Gábor, Bujdosó Milán, Zsolnai Viktória, Kadas Levente.**

A prototípus kategóriában 232 autó nevezett, ezek több mint fele a szigorú biztonsági próbán nem felelt meg, illetve nem tudott értékelhető kört futni. A főiskola e kategóriában induló járműve egy liter benzin energiájával több mint 100 km-rel ment többet a tavalyi eredményénél, 282 km-t ért el, ezzel kategóriájukban a 67., a prototípusok abszolút értékelésében a 78. helyezést érték el. Gratulálunk a sikerhez!

Dr. Horváth Sándor

BMF hallgató a Mitsubishi-Scholarship nemzetközi verseny győztese

A **Mitsubishi Electric** a nemzetközi versenyt Magyarországon, Lengyelországban, Csehországban és Szlovákiában rendez meg, a versenyzők országonként külön-külön méretnek meg, és a helyezéseket is országonként osztják ki. A magyarországi verseny fő szervezője a névadó mellett a **Magyar Elektrotechnikai Egyesület** volt.

A verseny célja a Mitsubishi Electric automatizálási berendezéseivel a gyakorlatban is kialakítható olyan új és innovatív ötletek napvilágra hozása, amelyekkel a következő célok egyike valósítható meg:

- gyártási folyamat során megvalósítható fokozott energia megtakarítás,
- a társadalom javát szolgáló alkalmazás kifejlesztése,
- egy eredeti és újszerű alkalmazás kifejlesztése egy Mitsubishi termékeket tartalmazó képzeletbeli „eszköztár” segítségével.

A Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar Automatika Intézetének harmadéves hallgatója, **Boros Tamás** „A társadalom javát szolgáló alkalmazás kifejlesztése” című témakörének mottója Szent-Györgyi Alberttől származik: „Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, ho-

gyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

A nyertes dolgozat témája egy olyan összetett oktatási modell, melynek segítségével növelni lehet a villamosmérnök képzés színvonalát, s ily módon képzetesebb mérnökök kerülnek ki a gazdaságba. A modell segítsé-



gével a hallgatók elsajátíthatják az iparban gyakran használt technológiák beüzemelését, valamint alkalmazását. Ilyen alkalmazás például a modellben található Mitsubishi RV-1A típusú robotkar vezérlőjének felprogramozása, melynél nem csak a robotkar mozgására kell ügyelni, hanem figyelembe kell venni a különböző érzékelők és beavatkozók szerepét is.

Boros Tamás ötletet, segítséget szakmai konzulensétől, Lamár Krisztián adjunktustól kapott, a felhasznált műszaki eszközök beszerzésénél pedig az Axicont Kft.

Ügyvezetője, Szőke Géza úr és az EGZE-2000 Gépépítő Kft. ügyvezetője, Szalontai Gábor úr nyújtottak segítséget.

A verseny nyertese, Boros Tamás 2000 eurós tanulmányi ösztöndíjban részesült, a főiskola pedig egy felsőkategóriás Mitsubishi Electric LCD projektort kapott ajándékba. A versenyre benevezett Magyarországon tanuló hallgatók mindegyike egy éves ingyenes Magyar Elektrotechnikai Egyesületi tagságot kapott jutalmul.

Dudás Ferencné

Nemzetközi és tudományos élet hírei

Négyéves a Symantec Biztonságtechnikai Központ

A Symantec és a főiskola Neumann János Informatikai Kara közötti együttműködés értelmében a Symantec továbbra is speciális célhardver eszközökkel és folyamatosan frissített szoftveralkalmazásokkal támogatja a BMF-NIK-en négy éve létesített referencialabor, a Symantec Biztonságtechnikai Kompetencia Központ működtetését.



A Symantec Egyetemi Kutatói Programját azzal a céllal hozta létre, hogy ellássa és koordinálja a Symantec részvételét az olyan egyetemek és főiskolák oktatásában és kutatásaiban, ahol komoly hangsúlyt fektetnek az Internet-biztonság tanulmányozására. Mindemellett a Symantec figyelemmel kíséri a felsőoktatásban folyó kutatásokat és az oktatási intézmény rendelkezésére bocsát minden olyan eszközt és adatot, amelyek az iparág szempontjából fontosak és segítenek abban, hogy az Internet-biztonsággal kapcsolatos témákat a kutatások fókuszában tartsák.

A Neumann János Informatikai Kar előkelő helyet foglal el a hazai felsőoktatásban, amelyet többek között a magas felvételi létszám mellett igen magas pontszámok, vagy az Országos Tudományos Diákköri Konferenciákon (OTDK) elért kimagasló hallgatói eredmények fémjeleznek. A Mérnök informatikus (műszaki informatika) képzés területén publikált országos rangsorokban a kar rendre az első helyek egyikén szerepel.

„Az IT-szakembereknek egyre rövidebb idő alatt kell csökkenő büdzséből mind bonyolultabb problémákat megoldaniuk. A Symantec Biztonságtechnikai Kompetencia Központ az elmúlt négy sikeres év során hozzá-

járult ahhoz, hogy a hallgatók aktuális, naprakész és piacképes tudással hagyhassák el az iskolapadot. Mivel az együttműködés mindkét fél számára előnyökkel jár és sikeres, továbbra is segítünk abban, hogy a pályakezdő szakemberek ismerjék a friss rendszerbiztonsági megoldásokat. Az oktatási intézmények támogatásán kívül ezt szolgálja Felhasználói Tudatosság programunk is” – nyilatkozta Kevin Isaac, a Symantec Emerging régió (Afrika, Közel-kelet, Dél-Kelet Európa, Magyarországot és Romániát is beleértve, illetve Oroszország) igazgatója.

Az alkalmazott eszközök és szoftveralkalmazások a következő biztonsági területekre terjednek ki: behatolásvédelem, sérülékenységek kezelése, korai figyelmeztető megoldások, biztonságkezelés, védelem a vírusok, a kártevő üzenetek és a nem kívánatos tartalmak ellen.

Dr. Horváth László, a Neumann János Informatikai Kar kutatási dékánhelyettese hozzátette: „A Symantec világszínvonalú, folyamatosan megújított eszközöket és szoftvereket biztosított a laborban eddig is, és teszi ezt a megállapodás szerint az elkövetkező években is. Nagyon hozzájárult ahhoz, hogy az informatikai biztonsági szakirány teljesítse a kiemelt céljait: a biztonságos rendszerek elméleti alapjainak oktatását és korszerű eszközön történő gyakorlati ismeretek nyújtását.”

A tartalmi segítség keretében a Symantec a karon a jövőben is szervez eszköz- és szoftverbemutatókat, folyamatos műszaki konzultációt nyújt és hozzájárul az oktatók biztonságtechnikai továbbképzéséhez is.

A Symantec Biztonságtechnikai Kompetencia Központ világviszonylatban is a legkorszerűbb eszközök felhasználásával teszi lehetővé a hallgatók számára az elméleti ismeretek átadásán túl a gyakorlati know-how elsajátítását az informatikai infrastruktúra biztonságának megteremtéséhez.

Póserné Oláh Valéria



Szép sikerek az Országos Tudományos Diákkonferencián

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács 2009 tavaszán 16 szekcióban rendezte meg a XXIX. Országos Tudományos Diákköri Konferenciát, melyen több mint négyezer hallgató mutatta be kutatásainak eredményét 11 felsőfokú intézményben, az ország 9 városában.

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium, valamint a Magyar Tudományos Akadémia fővédnökségével lezajlott országos konferenciasorozaton a főiskoláról legtöbben a **Műszaki Tudományi Szekcióban** vettek részt, melyet a Miskolci Egyetem szervezett 2009. április 14-16. között. Közel 300 dolgozattal nevezetek a hallgatóink, végül 282 hangzott el 367 szerző előadásában. A főiskola oktatói igen szép számban segítettek a különböző zsűri munkáját elnökökkel és tagokkal. Hat tagozat zsűrijének munkáját főiskolánk oktatói – Dr. Réger Mihály, Dr. Novothny Ferenc, Dr. Patkó István, Dr. Schuster György – is segítették.

A bizottságok munkájában is közreműködtek kollégáink, így Dr. Galántai Aurél, Vámosy Zoltán, Dr. Nagy Lóránt, Dr. Temesvári Zsolt, Szabó József Zoltán, Dr. Halabuk József, Sándor Tamás.

Hallgatóink kiemelkedő teljesítményt értek el, melyet igazol az **első helyezést** elért hallgatók száma:

Léczfalvy Ádám, Stojcsics Dániel: Katasztfavédelmi és kárelhárítási célú pilótanélküli robotrepülőgép rendszer (konzulens: Dr. Molnár András, NIK),

Mavridisz Vaszilis, Somlyai László, Gál Béla: Lézerszenkennel támogatott körbelátó rendszer önjáró roboton (konzulens: Vámosy Zoltán, NIK, Sándor Tamás, KVK).

Második helyezést kapott:

Keresztényi Zoltán, Dudás Róbert, Pesti Csilla, Erdudac Dániel: Tudásfejlesztő QuizGear (konzulens: Borbély Endre, KVK),

Ványi Gábor: Gépház távfelügyeletének megvalósítása PLC-vel (konzulens: Neszedva József, KVK).

Harmadikok lettek az igen erős versenyben:

Kun Attila József: Közúti forgalomfigyelő rendszer (konzulens: Vámosy Zoltán, NIK),

Balogh Róbert, Varga Brigitta, Kánnai István: ITES forgalomfigyelő rendszer (konzulens: Vámosy Zoltán, NIK).

Különdíjban részesültek:

Boros Tamás: Robot munkacella modell kamerás alakfelismerővel (konzulens: Lamár Krisztián, KVK),

Milótai Zsolt: Fuzzy mikroprocesszor tervezése (konzulens: Sándor Tamás, KVK).

Az **Informatika Tudományi Szekcióban** hat zsűri előtt mutatták be a hallgatók munkáikat. Az őszi kari TDK rendezvényen megjelenő kiemelkedő színvonalú

dolgozatok és a szorgos gyakorlások után különösen nagy várakozással tekintettünk az idei országos verseny elé. **Nagy Attila** korábban már nemzetközi tudományos konferencián is publikált.

Első helyezést értek el:

Nagy Attila: Videoszekvencia felbontásának és minőségének javítása super-resolution technika alkalmazásával (konzulens: Vámosy Zoltán, NIK),

Kocsi Zsolt: Strukturált fény és de Bruijn szekvenciák az autonóm robot navigációban (konzulens: Dr. Molnár András, Dr. Kutor László, NIK).

Harmadik lett

Nézics András, Takács Gábor: Intelligens hűtőszekrény (konzulens: Dr. Seebauer Márta, ROIK).

Különdíjat kapott:

Nagy Gabriella, Véső Tamás: Információs és tájékoztató rendszer mobiltelefonra, (konzulens: Ladányi Zoltán, Dr. Kutor László, NIK),

Ács Sándor „Sérülékenység vizsgálat grid rendszerekben (konzulens: Kozlovsky Miklós, Balaton Zoltán),

Cseri Orsolya Eszter, Kerti Ágnes „3DPLUSZ, 3D rekonstrukciós rendszer” (konzulens: Vámosy Zoltán, NIK).

Hallgatóink kiemelkedő eredményei alapján az összesített sorrendben az első helyek számát tekintve a BMF NIK-et csak a BME és a STTE előzte meg.

A **Közgazdaságtudományi Szekciót** a Debreceni Egyetem rendezte, 300-nál több beérkezett pályamunka szakértői bírálatát megszervezve, 35 tagozatban bonyolította le a konferenciát. A Keleti Károly Gazdasági Karának hallgatói a 2007. és a 2008. évi intézményi TDK eredményei alapján 6 pályamunkával vettek részt az OTDK-n. Az oktatók közül két kolléga a zsűri tagjaként vett részt a konferencián: Dr. Kóczy László, Dr. Michelberger Pál.

Második helyezést ért el:

Rónyai Balázs: Az európai energiapolitika dilemmái (Konzulens: Borbás László).

Különdíjban részesült:

Varga Viktor: Szakkollégiumok tegnap és ma... No, de holnap?! (Konzulens: Dr. Kadocsa György).

Az eredményeink alapján büszkék lehetünk hallgatóinkra, akik a konferencián bemutatott munkájukkal is öregbítették a Budapesti Műszaki Főiskola jó hírnevét. Külön ki kell emelni a karok közötti jó munkakapcsolatot, melynek eredményeként a Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar és a Neumann János Informatikai Kar hallgatói közös Tudományos Diákköri csoportot alakítottak.

Az igen értékes helyezések és különdíjak egyértelműen jelzik, hogy célszerű a hallgatók minél korábbi bevonása kutatásokba. Az ambiciózus diákok élnek a projekt fejlesztések során szerzhető mélyebb ismeretekkel, a helyi szervezésű mini konferenciákon olyan előadói ta-

pasztalatokat szereznek, amelyek társaikhoz képest előnyt jelenthetnek. A kari TDK versenyek során magasra helyezett mérce pedig megalapozza a szélesebb körű versenyeken a sikerek reményében történő indulást.

Ezúton is szeretnénk gratulálni hallgatóinknak az eredményeikhez. Reméljük, sokan érzik úgy, hogy a

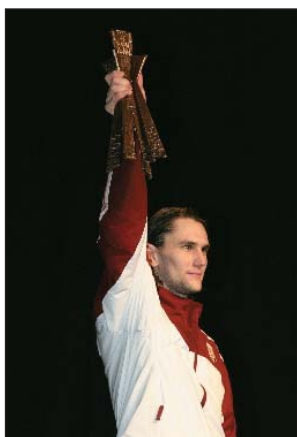
több száz órás befektetett munka megtérült, a megszerzett tudás mellett dicsőségben is részesülhettek. Köszönet illeti a konzulens- és oktatótársaimat a segítségért, támogatásért és azért a munkáért, amivel megalapozták hallgatóink előrehaladását!

Borbély Endre

Hírek röviden

Párizsi bronzérem a BMF hallgatójának

Rédli András, a Budapesti Műszaki Főiskola hallgatója – a márciusi heidenheimi férfi párbajtőr világkupán elért aranyérme után – bronzérmet szerzett május 10-én a férfi párbajtőrözők párizsi világversenyén, a Monal Kupán.



A negyeddöntőben András a német Jörg Fiedlert verte meg 13–12-re, majd a korábbi heidenheimi világkupán felálló helyzet állt elő: ismét honfitársával, Boczkó Gáborral kellett megküzdenie a fináléba jutásért. Boczkó 15–5-re nyert, így András a dobogó harmadik fokára állhatott a francia Ulrich Robeiri mellett.

A párizsi Monal Kupán elért bronzérem igen nagy eredmény, hiszen 169 induló közül nyerte el a harmadik helyezést, így Európa második legrangosabb versenyén sikerült ismét dobogóra állnia.

András május végétől kétféle megmérettetésre is készül: júliusban a plovdivi Európa bajnokságon indul, szeptemberben pedig az antalyai világbajnokságon indulhatunk érte, közben két államvizsgát is kell teljesítenie a BMF Keleti Károly Gazdasági Karán, valamint a Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Karán.

Dr. Gáti József

♦ ♦ ♦

Hegesztési verseny

2009. április 23-án a BME Kármán Tódor Kollégiuma és az Anyagtudomány és Technológia Tanszéke égisze alatt működő Hegesztés Szakosztály patronáló tanárai idén is megrendezték a hagyományos Hegesztési Versenyt 14 háromfős csapat részvételével.

A BMF Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Karának Hegesztő Köre két csapatot delegált. A versenyzőkre számos, – esetenként humorral is fűszerezett – feladat várt forgószínpad-szerűen, oktatók, illetve technikai személy irányításával.

Az anyagtudományi, hegesztéstechnológiai és mérnöki fizikai tárgykörű elméleti ismeretek mellett szükség volt gyakorlati érzékre is, ugyanis a résztvevőknek ív-, láng- és ellenállás-hegesztési, kovácsolási, sőt robotirányítási feladatot is teljesíteni kellett.

A Bánki Kart Bagyinszki Gyula főiskolai tanár képviselte, aki az egyik megoldandó feladatként szakmai kereszt-rejtvényt készített. Kovács Gábor szakoktató, mint „tréner” kísérte el a versenyzőket. A főiskola csapatai a 7. és a 8. helyezést megszerezve a középmezőnyben végeztek. Teljesítményük dicséretes, mivel első alkalommal vettek részt ilyen megmérettetésen és egyetemi szakirányos hallgatóival kellett felvenniük a versenyt. Támogató cégek promóciós tárgyai révén minden csapat ajándékban részesült. Az első és a második helyezettek a komoly értéket képviselő „Hegesztés és rokon technológiák kézikönyv”-et, illetve a „Hegesztési zsebkönyv”-et vehették át földíjként.

Dr. Bagyinszki Gyula

♦ ♦ ♦

PLC verseny – A Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar Automatika Intézetének hallgatói a nyertesek

A **PLC** (Programmable Logic Controller, programozható logikai vezérlő) verseny országos irányítástechnikai programozó vetélkedő, amely idén áprilisban 15. alkalommal került megrendezésre.

A verseny fő szervezője a **FIOM**, azaz a Főiskolai Irányítástechnikai Oktatásmódszertani Egyesület. A helyszínt, lebonyolítást maguk a résztvevő intézmények biztosítják hallgatóik számára, a „Kandó” eddig kétszer, 1999-ben még mint önálló főiskola, 2008-ban pedig mint a BMF Kandó Kara volt házigazda. Főiskolánk több csapattal képviseltette magát, az idei versenyen a Bánki Kar Mechatronikai és Autótechnikai Intézete, a Kandó Kar Automatika Intézete, valamint Műszertechnikai és Automatizálási Intézete, továbbá a Rejtő Kar Környezetmérnöki Intézetének hallgatói vettek részt.

A verseny háromnapos, az első nap elméleti feladatokat kaptak a hallgatók. A második nap szimulációval megvalósított ipari alkalmazást, szállítószalag jellegű leválogatást, sorrendi irányítástechnikai feladatokat kellett

**Honorary Chairs**

William A. Gruver,
IEEE Division X Director
Miomir Vukobratović, Institut Mihajlo
Pupin, Beograd, Serbia

Founding Honorary Chair

Imre J. Rudas, Budapest Tech, Hungary

Honorary Committee

László T. Kóczy, Széchenyi István
University, Győr, Hungary
István Matijevics, Subotica Tech, Serbia

International Advisory Board

Kaoru Hirota, Tokyo Institute of
Technology, Japan
MuDer Jeng, National Taiwan Ocean
University, Taiwan
T. T. Lee, National Taiwan Univ., Taiwan
Oussama Khatib, Stanford University
Emil M. Petriu, University of Ottawa
Hideyuki Takagi, Kyushu Univ., Japan

General Chairs

Endre Pap, Univ. of Novi Sad, Serbia
János Fodor, Budapest Tech, Hungary

Technical Program Committee

Bernard de Baets, Genth, Belgium
Péter Baranyi, BUTE, Hungary
György Bárdossy, Hungarian Ac. of
Sciences
Barnabás Bede, Budapest Tech
Balázs Benyó, Széchenyi István University
Róbert Fullér, ELTE, Hungary
Michel Grabisch, Paris, France
László Horváth, Budapest Tech
Zsolt Csaba Johanyák, Kecskemét
College, Hungary
Aleksandar Jovanović, Belgrade, Serbia
Jozef Kelemen, Silisian University
Erich Peter Klement, Linz, Austria
Radko Mesiar, Bratislava, Slovakia
Gyula Mester, Subotica Tech, Serbia, and
Univ. of Szeged, Hungary
Zora Konjović, Novi Sad, Serbia
Miloš Racković, Novi Sad, Serbia
Dušan Surla, Novi Sad, Serbia
József K. Tar, Budapest Tech, Hungary
Dušan Teodorović, Belgrade, Serbia
József Tick, Budapest Tech, Hungary
Domonkos Tikk, BUTE, Hungary
Szilveszter Plett, Subotica Tech, Serbia,
and Univ. of Szeged, Hungary

Organizing Committee Chair

Márta Takács, Subotica Tech, Serbia

Organizing Committee

Attila L. Bencsik, Budapest Tech
Gizella Csikós-Pajor, Subotica Tech
József Gáti, Budapest Tech
Gyula Kártyás, Budapest Tech
Ilona Reha, Budapest Tech
Ivana Štajner-Papuga, Univ. of Novi Sad
Livia Szedmina, Subotica Tech

SISY 2009

**7th INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON
INTELLIGENT SYSTEMS and INFORMATICS**
September 25-26, 2009
Subotica, Serbia

Organizers

Budapest Tech (Hungary)
Subotica Tech (Serbia)
University of Novi Sad
(Serbia)

Sponsors

Hungarian Fuzzy Association
(Hungary)
IEEE SMC Chapter (Hungary)
IEEE CI Chapter (Hungary)
IEEE IES and RAS Chapters
(Hungary)

Technical Co-Sponsors

IEEE SMC Society
Vojvodina Academy of
Sciences and Arts (Serbia)
Ministry of Sciences and
Ecology of Serbia (Serbia)
IEEE CI Chapter (Serbia)

Venue

The symposium will be held at Subotica Tech, Serbia.

Language

The official language of the symposium is English.

Submission of Papers

There are invited and regular papers. All paper submission is processed through conference website. Papers sent by e-mail are not acceptable.

Instructions for Authors

The format of the final manuscript can be found on the web site of SISY 2009 (<http://www.bmf.hu/conferences/sisy2009>).

Registration

The registration fee is EUR 250, but if you are a weak currency country, you can apply for partly or fully reduced registration fee, please contact Prof. Imre J. Rudas (rudas@bmf.hu).

Author's Schedule

Deadline for submission of papers: July 15, 2009
Notification of acceptance: August 1, 2009
Final manuscript submission: September 5, 2009

Topics

Computational Intelligence: Machine Learning, Genetic Algorithms, Neural Nets, Fuzzy Systems, Fuzzy and Neuro-Fuzzy Control, Knowledge Based Systems, Expert Systems.

Intelligent Robotics: Control, Flexible Arm Control, Perception and Recognition, Reasoning, Learning, Robotic Systems, Human-Robotic Interaction, Service Robots, Surgery Robots, Machine Vision.

Intelligent Mechatronics: Sensing and Sensor Data Fusion, Motion Control, Intelligent Actuators.

CAD/CAM/CAE Systems: Product Modeling, Manufacturing Process Planning, Advanced Modeling Techniques, Shape Modeling.

Intelligent Manufacturing Systems: Flexible Manufacturing Systems, Production Planning and Scheduling, System Simulation, Rapid Prototyping, Concurrent Engineering, Virtual Reality.

Informatics: The Web, Business & Digital Culture, Databases, Design & Graphics, Digital Audio, Video and Photography, Hardware, Home & Office, Networking & Sys Admin, Operating Systems, programming, Science & Math, Security Software Engineering, Healthcare Informatics, Teaching Informatics, Informatics in education process

Secretary General

Anikó Szakál, Budapest Tech, E-mail: szakal@bmf.hu

<http://www.bmf.hu/conferences/sisy2009>

a hallgatóknak megoldani. A harmadik napon a PLC-k speciális szolgáltatásában kellett jártasságot mutatni a résztvevőknek (aritmetikai és adatkezelési funkciók, multiplex üzemű információmegjelenítés).

Külön érdekessége a versenynek, hogy a technológiát csak reggel ismerik meg a hallgatók, 4 órájuk van arra, hogy működőre írják a programot. A versenyzők „vakon” dolgoznak, eltekintve a 4 órán belüli kétszer 5 perc tesztidőtől, amikor hozzáférhetnek a technológiához. A versenyen használt szoftver és hardver eszközöket a résztvevő intézmények maguk hozzák.

A 2009. évi versenyt a Debreceni Egyetem Műszaki Kara rendezte, 17 csapat vett részt, kilenc különböző felsőoktatási intézményből. A 17 résztvevő csapat versenyén a BMF hallgatói kiváló eredménnyel szerepeltek. Első helyezést ért el a KVK Automatika Intézet „Óbudai Thevenin” elnevezésű csapata, tagjai: Bodócs Péter, Boros Tamás (egyben egy másik verseny, a Mithubishi Scholarship nyertese is) és Honffy Dániel. Az Automatika Intézet hallgatói szerezték meg a harmadik helyezést is. Külön kiemeljük, hogy az „Óbudai Norton” elnevezésű kétfős csapat tagjaként Besenyei Csaba és Tasi Róbert a háromfős csapatok versenyében tudott becsülettel helytállni.

A két csapatot Lamár Krisztián adjunktus és Zalotay Péter nyugalmazott docens készítette fel. Fentiekén túl a főiskola hallgatói a 6., 9., 14. és 15. helyeket szerezték meg. A nyertesek egyéni pénzjutalmakat kaptak, az őket felkészítő intézetek pedig a versenyt szponzoráló cégektől tárgyjutalmakat, például PLC-ket, számítógépet. Gratulálunk a versenyzőknek és az őket felkészítő oktatóknak.

Dudás Ferencné

♦ ♦ ♦

Kandós győzelem a DESIGN CHALLENGE 2009 Nemzetközi Robotépítő Versenyen

Idén harmadik alkalommal vettek részt a Budapesti Műszaki Főiskola Kandó Kálmán Villamosmérnöki Karának diákjai főiskolánk egyik legrégebbi partnerénél, a németországi Wilhelmshaveni Műszaki Főiskolán 2009. május 5-én megrendezésre került nemzetközi robotépítő versenyen.

A verseny lényege, hogy minden csapatnak ugyanazon alkatrészekből kell felépíteni egy olyan mobil robotot – az idei évben egy földi mobil járművet – mely egy előre megadott teszt pályán képes feladatokat végrehaj-



tani. A robot felépítésére a szabályok alapján minimum két hét állt rendelkezésre, így nem csak az alkatrészekkel, de az idővel is takarékoskodni kellett.

Az idei verseny mottója: „Harc a fémért”. A robotoknak három aknában elhelyezett, forgáccsal borított vasdarabot kellett kibányászni, majd egy előre definiált helyre szállítani. Második feladatként vasrudakat kellett adott pozíciókba helyezni. Problémát jelentett a mozgatott tárgyak viszonylag nagy súlya, valamint a bonyolult terepviszonyok. Csapatunk idén is megbízható, robosztus járművet alkotott, mely könnyen vette az akadályokat, így egymás után a második évben is sikerült győzelmet aratni. A mechanikai kialakításon kívül hatalmas előnyt jelentett a fedélzeten elhelyezett intelligens mikrokontroller alapú vezérlőrendszer, mely a robotot lényegesen jobb manőverező tulajdonságokkal látta el, mint versenytársait. Természetesen a győzelem eléréséhez szükség volt egy jó pilótára is. Maróti Zsolt, a Műszertechnikai és Automatizálási intézet végzős hallgatója idén is nagyot alkotott és kihozta a láncfalpas robotból a maximumot. A Kandó robotépítő csapat tagjai: Maróti Zsolt, Winkler Péter, Nyúzós Tamás. A vezető tanár Kucsera Péter volt.

Kucsera Péter



A Budapesti Műszaki Főiskola kiadványa
1034 Budapest, Bécsi út 96/b. • Telefon: 666-5613, fax: 666-5621 • Honlap: www.bmf.hu
Felelős kiadó: Prof. Dr. Rudas Imre rektor
Főszerkesztő: Dr. Gáti József kancellár
Szerkesztőbizottság titkára: Reha Ilona PR csoportvezető

Készült: 1500 pld-ban az Innova-Print Nyomdában

A BMF Hírlevél 2009. évi számainak mellékletei áttekintést adnak az 1879-ben alapított első jogelőd, a Magyar Királyi Állami Közép Ipartanoda alapítása óta eltelt 130 év intézményi eseményeiről.

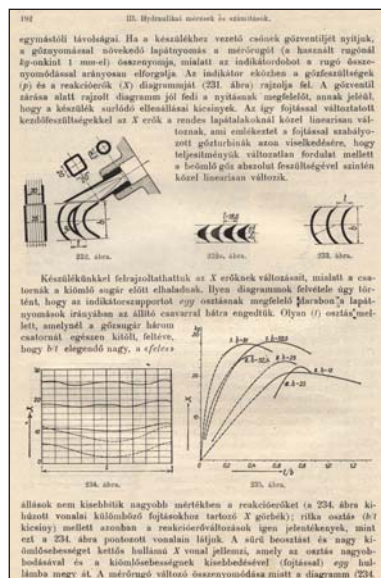
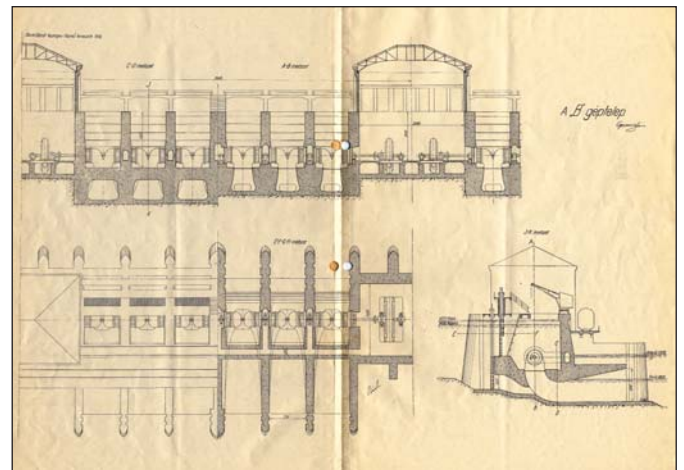
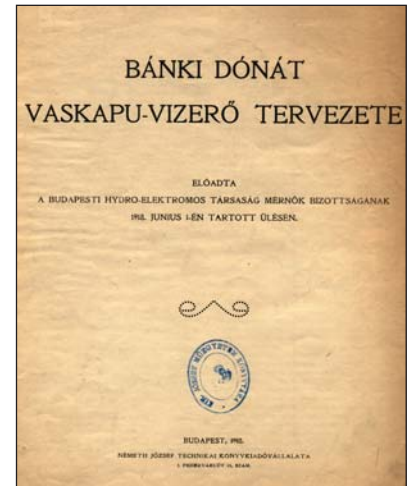
In Memoriam Bánki Donát II. 150 éve született Bánki Donát

Bánki Donátot 1914 és 1916 között a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karának **dékánja** volt, ez jelentős változást hozott az egyetemi pályáján. Széleskörű szakmai tevékenysége mellett szívügyének tekintette az egyetemen tanuló ifjúság helyzetének javítását, jelentős diákjóléti tevékenységet fejtett ki.

1916-ban jelent meg legismertebb műve **„Energiaátalakulások folyadékokban”** címmel. Ezt a könyvet a Magyar Mérnök és Építész Egylet Cserháti-pályadíjjal tüntette ki. Egy évvel később a legnagyobb egyesületi kitüntetéssel, aranyéremmel jutalmazta: „Ez a munka nemcsak a relatív legjobb a lefolyt naptári évben megjelent technikai munkák között, hanem igazi abszolút beccsel bíró, nagy tudományos értékű mű, amely bármely, még a technika legmagasabb fokán álló nemzet technikai irodalmának is díszére válnék.”

Bánki Donát 1917-ben ismertette új találmányát, – a német nyelven írt **„Neue Wasserturbine”** című tanulmányában – a kettősátómlésű vízturbinát. A parciális határturbina elsősorban alacsonyeseű vizek energiájának hasznosítására szolgált. A kis vízerők hasznosítására alkalmas, a malmok vízikerekének helyettesítésére szolgáló turbinából 1928-ig 853 berendezést gyártottak és helyeztek üzembe. 1918-ban a dunai Vaskapu erőmű megépítésének tervével jelentkezett. 1920-ban megjelent nyomtatásban az „Energiaátalakulások folyadékokban” című könyvének második kiadása.

Bánki Donát 1922. augusztus 1-én halt meg Budapesten. Halála után, 1927-ben az Akadémia a Bánki-turbináról szóló dolgozatát a „Nagy jutalommal” díjazta. Az MTA „Jelentés az 1927. évi Nagyjutalomról és a Marczibányi-mellékjutalomról” dokumentum kiemeli: „Az



1918-tól 1926-ig terjedő időszak magyar nyelvű matematikai és tudományos technikai művei közül kétségtelenül Akadémiánk 1922-ben oly korán elköltözött tagjának, Bánki Donát műegyetemi tanárnak, a világhírű gépészmérnöknek Új vízturbina című tudományos technikai értekezése, melyben új vízturbináját ismerteti, viszi el a pálmát. Szerkezetében a víz-sugár a járó kereken áthaladva kétszer szeli át a lapátkoszorút. Az első átszelésnél energiájának kétharmadát, a másodikonál egyharmadát adja át.”

Bánki aktív részese volt a nemzetközi tudományos közéletnek. Közel 150 publikációjának harmada németül, franciául és angolul jelent meg, zömmel a kora vezető műszaki tudományos folyóiratában, a VDI-Zeitschrift-ben. Kap-



tó a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen.

Schimanek Emil **"Bánki Donát tudományos munkássága és alkotásai"** című könyvének bevezetésében eképp tárta az olvasó elé Bánki karakterét: „Jellemezni kellene Bánkit, a tudóst, a zseniális gépkonstruktort, a kitűnő tanárt, a kiváló szakírót, a mintaszerű kollégát és last but not least: a nemes lelkű embert, az őszinteségnek és igazságosságnak ezt a melegszívű apostolát, akit követendő példaként állíthatunk arra a piederstálra, amelyen csak az ország legjobbainak van helye.”

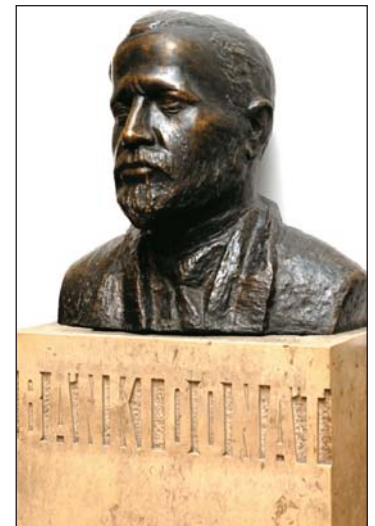
Szakmai és emberi kiválóságának elismeréseképpen nevét 1954. december 19-én, az intézmény fennállásának 75. évfordulóján ünnepség

keretében vette fel a **Bánki Donát Műszaki Főiskola**. Névválasztással, s mellszobrának az aulában való elhelyezésével az intézmény azonosul azokkal az elvekkkel, amelyet Bánki Donát életvitelével, munkásságával és elért eredményeivel igazolt.

Sasvári Géza Bánki Donátról az MMÉE Közlöny 1922. 32-33. számában írt nekrológja kiemeli: „Bánki Donát a legnagyobbak közül való volt: a Siemensek, a Carnot-k, a Poncelet-k, a Grashof-ok fajtájából. Nevét ismerik és tisztelettel említik az összes művelt nemzetek gépészmérnökei. A Zeitschrift des Vereins deutscher Ingenieure, a Zeitschrift für das gesammte Turbinenwesen, az Engineering, a Le Genie Civil, a Revue Industrielle stb. hasábjain megjelent száznál jóval több tudományos dolgozata közül akárhány van olyan, mely korszakos jelentőségű a géptechnika egy-egy ágában, s az utóbbi évek műszaki irodalmában alig találkozik oly szakba vágó külföldi munka, mely Bánki kutatásainak eredményeit fel nem említené és fel nem használná. Ezt a világhírt csupán a tiszta tudomány eszközeivel vívta ki.”

Bánki Donátra emlékezve a Magyar Tudományos Akadémia, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a Budapesti Műszaki Főiskola, a Gépipari Tudományos Egyesület, a Magyar Mérnökakadémia, Bakonybánk Önkormányzata Emlékbizottságot hoztak létre, amely szervezi és koordinálja a jubileumi eseménysorozatot.

A **Bánki Donát Hónap** a Műszaki Értelmisség Napján, 2009. május 1-jén szombaton kezdődött, s június 6-án, Bánki születésnapján, Bakonybánkon záródik. A programsorozat keretében emlékkiállítás volt az Országházban, a főiskola Bécsi úti aulájában, mellszobor avatás Bakonybánkon és a főiskolán, konferenciák a gépészmérnök képzést folytató felsőoktatási intézményekben, s kiadásra kerül a Gép folyóirat Bánki Donát Emlékszám.



Bánki munkásságát itthon és külföldön egyaránt nagyra értékelték. Emlékezetére a Gépipari Tudományos Egyesület, a Budapesti Műszaki Egyetem Emlékérmét, valamint a Bánki Donát Műszaki Főiskola, s annak jogutódja, a Budapesti Műszaki Főiskola Bánki Donát Gépészmérnöki Kara Emlékplakettet alapított. Nevét viseli még több műszaki középiskola, a fővárosban egy park és egy utca is. Alkotásai közül a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum mellett a müncheni **Deutsches Museum**-ban három jelentős munkája – a Mechwart-eke, a Bánki-motor és a Bánki-turbina – megtalálható. Bánki mellszobra találha-



Dr. Gáti József - Dr. Horváth Sándor

Az intézmény történetét, s a hazai oktatásban betöltött szerepét „130 év az iparoktatás szolgálatában” emlékkiállítás mutatja be a Bécsi úti aulában, melynek ünnepélyes megnyitására 2009. szeptember 1-jén kerül sor.